

Naravnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENEC

Izbeja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Il Bollettino No 776

Vivaci combattimenti nella zona di El Alamein

Azioni dell'aviazione - Cinque velivoli inglesi abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica: Vivaci combattimenti sono continuati nella zona di Alamein, dove le truppe dell'Asse hanno respinto rinnovati attacchi infliggendo all'avversario perdite in uomini e carri armati. L'aviazione, con ripetute azioni di reparti d'assalto, ha causato incendi nelle retrovie nemiche ed immobilizzato gran numero di automezzi: in combattimento due Curtiss risultano distrutti da cacciatori tedeschi. Nostre unità di scorta ad un convoglio in navigazione nel Mediterraneo hanno sventato tentativi di attacco di aerei britannici abbattendo un bombardiere e due aerosiluranti; nessun danno alle navi.

Živahni boji pri El Alameinu

Letalsko delovanje — Pet angleških letal sestreljenih

Vojno poročilo št. 776

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja: Živahni boji se nadaljujejo pri El Alameinu, kjer so osne čete odbile nove napade ter zadale nasprotniku izgube v ljudeh in tankih. Letalstvo je v ponovnih nastopih povzročilo požare v sovražnem zaledju ter onesposobilo veliko število avtomobilov; v letalskih bojih so nemški lovcii sestrelili dva Curtiss.

Naše spremljevalne enice neke ladijske spremiljave, ki je plula po Sredozemlju, so odbile napade angleških letal ter sestrelile en bombnik in dve torpedni letali. Na ladjah ni bilo nikake škode.

Berlin, 13. jul. AS. Nemški vojni dopisnik poroča z egiptovskega bojišča, da so osni motorizirani oddelki navzile težavam vdrlj v utrjene sovražne postojanke pri El Alameinu, ki se raztezajo od sredozemske obale do nižine pri El Catarr. Sovražnik se z vsemi razpoložljivimi silami obupno brani pred močnim pritiskom osnih divizij. Zdjaj še ni mogoče spoznati moči angleške kolonialne armade v Severni Afriki, ker še razpolaga s številnimi sredstvi. Ostanki 8. angleške armade so stisnjeni na prostoru med Aleksandrijo in El Alameinom ter med Nilovo delto in morjem pri El Catarr. Na tisoče avtomobilov mrgoli na tem bojišču, kjer divja bitka pri strašni vročini. Letalstvo brez prestanka od zore do mraka posega v boje na kopnem. Osi bombniki val za valom prihajajo nad sovražnikovo zaledje, kamor spuščajo bombe vseh velikosti. Na drugi strani pa angleško letalstvo uporablja vse svoje razpoložljive sile v boju proti italijanskim in nemškim oklepnim silam. Iz našega opazovališča v celici bombnika — zaključuje dopisnik — ne moremo v celoti spoznati srditosti bitke, ki divja po celem bojišču pri El Alameinu.

Angleško-ruska pogodba - prazna

Tokio, 13. julija. AS. Znani japonski politični komentator Tadaši Saito piše v listu »Jomiuri« o nepomembnosti angleško-sovjetske pogodbe z ozirom na medsebojno sodelovanje po vojni. Piše, da so v šestih členih te pogodbe vsebovane zadnje točke prazne Rooseveltove in Churchillove atlantske izjave ter pojasnjuje, kako se iz prvih dveh točk vidi, da so Sovjeti

Saradžoglu pričinja z delom

Ankara, 13. jul. AS. Novi predsednik vlade Saradžoglu je sprejel nekaj političnih in vojaških osebnosti, med njimi načelnika in podnačelnika glavnega stana turške vojske, na razgovor.

3. avgusta se bo sešla velika narodna skupščina in tedaj se ji bo novi predsednik s svojo vlado predstavil.

List »Ulus« prinaša v zunanjem političnem delu članek, v katerem poudarja, da bo imenoval Karadžoglu za predsednika turške vlade za trdno naletelo na ugoden sprejem v tujini, zakaj Saradžoglu vlada pomeni ustalitev turške notranje in zunanje politike. Najtežavnejše vprašanje, ki se ga bo moral Saradžoglu lotiti, je vprašanje o preskrbi države. Prva usluga, ki jo bo moral izkazati narodu, bo ureditev različnih vprašanj, ki so s tem v zvezi.

Nesoglasje med Angleži in De Gaullejem

Rim, 13. jul. AS. Londonski list »Sunday Dispatch« poroča, da bo general De Gaulle odšel v Washington, kjer se bo sestel s predsednikom Rooseveltom. Če je to poročilo točno, potem le potrjuje naraščajoči spor med Anglijo in generalom de Gaullejem, ki vidi, da njegovi upi padajo istočasno z ugašanjem angleške zvezde. Francozi, ki so se zatekli v London ter se udingali v službo angleške propagande in angleške armade, so začeli misliti na dolarje ter bi, kakor podgane zapuščajo ladj, na vsak način radi zapustili Anglijo ter odšli v Združene države, kjer je življenje lažje. Zgled jim je dala večina takozvanih »vlade«, ki so zapustile London in so na prevzlitku v Washingtonu. De Gaulle bo stopil v službo Združenih držav skupno s Pertinaxom in Madame Tabouis, svojima vrednima spremljevalcema, kjer bo še nadalje pripravljal in odobral zločine, ki jih delajo Anglosasi vsak dan proti njegovim rojakom.

Neprestano zasledovanje sovražnika

Novi prehodi preko Dona — Pri Rževu je bilo obkoljenih in uničenih več strelskih in konjeniških divizij Doslej so našli 30.000 ujetnikov in velik plen

Hitlerjev glavni stan, 13. julija. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na južnem odseku vzhodnega bojišča je bil sovražnik brez prestanka zasledovan. V zasledovalnih bojih so si nemške čete, podprte z močnimi letalskimi silami, v dnevnih in nočnih bojih izsilile nadaljnje prehode preko Dona. Na kavkaški obali so nemška letala bombardirala več krajev in dosegla polne zadetke težkega kalibra na dva plavaljoča doka v pristanišču Novorosijsk.

Severno in severozahodno od Voroneža je bilo večerj pri obrambi pred sovražnimi razbremenilnimi napadi uničenih 111 sovjetskih tankov.

Kakor je bilo že objavljeno s posebnim poročilom, je dovedel 2. julija začeti obkoljevalni napad jugozahodno od Rževa, uspešno podprt od letalstva, v težkih gozdnih bojih do obkolitve in uničenja več strelskih in konjeniških divizij, kakor

tudi ene oklepne brigade. Pri tem je bilo doslej zajetih 30.000 ujetnikov, 218 tankov, 591 topov ter 1301 strojnica in metalec min, kakor tudi velike količine orožja in drugega vojnega gradiva vseh vrst. Krvave izgube sovražnika so težke, število ujetnikov in tankov pa še narašča.

Na bojišču pri Volhovu je bil odbit močan sovražni napad na neko mostišče. Neka sovražna skupina, ki je pristala na zahodnem bregu reke Volhov, je bila uničena.

V Finskem zalivu so iskale min potopili eno sovjetsko podmornico.

Na visokem severu so strmoglavna letala bombardirala pristanišče Rosta pri Murmansk. Opaženih je bilo več požarov.

V Egiptu so bili z izgubami odbiti obnovljeni angleški napadi pri El Alameinu.

Skupine nemških in italijanskih letal so nadaljevale z uničevanjem angleških letalskih oporišč na Malti.

Na južni angleški obali so skupine lahkih bojnih letal podnevi potopile v pristanišču Brigham eno angleško stražno ladjo, poleg tega pa so z bombami težko poškodovale neko veliko tovorno ladjo.

Berlin, 13. julija. AS. Jutranji tisk, ki poroča o uspehih nemških in zavezniških čet na vzhodnem bojišču ter osnih podmornic na oceanih, ugotavlja, da so sovražni listi nazadnje morali priznati težak položaj v klavnih poročilih o zadnjih vojaških dogodkih. Tudi »Daily Express« pripominja, da vprašanje trgovskih ladij živo zanima politične in vojaške kroge v Ameriki in Angliji. Nesorazmerje med potopljenimi in na novo zgrajenimi ladjami postaja vedno občutnejše in bliža se kriza, ki bo večja od vseh dosedanjih. »Observer« meni, da

bodo morali Angleži in Amerikanci prebroditi še težavnejšo dobo kakor po porazu pri Dunkerqueu in Singaporeju. »Zwölff Uhr Blatt« piše, da so ta sovražna priznanja kaj značilna. Po njegovem mnenju bodo morale angleške ladjedelnice delati najmanj tri mesece, da bodo lahko nadomestile izgube, ki so jih Angleži pretrpeli pri potopitvi velikega konvoja, ki je plul v vodah Ledenege morja. »Völkischer Beobachter« piše, da številke angleških izgub po prvih 14 dneh julija naraščajo v trenutku, ko na vseh angleških bojiščih nujno potrebujejo pomoč. Zato imajo te izgube dvojni, če ne celo odločilni pomen.

Sovjeti ne morejo več žrtvovati gradiva in vojaštva

Berlin, 13. julija. AS. Razlagajoč nemško in zavezniško napredovanje na vzhodnem bojišču piše »Montags Post«, kako so zadnji dogodki na bojišču med drugim pokazali tudi to, da Sovjetska Rusija ne more več žrtvovati velikih količin vojnega gradiva in vojaštva, kakor je delala v začetku vojne, kajti to bi zanjo pomenilo neposredno nesrečo. Vsekakor pa je izguba zemljišča tako pomembna, da je Sovjeti, naj bodo njihovi taktični načrti kakršni koli, normalno nikdar ne bi mogli dopustiti. Na drugi strani teh izgub nikakor ni mogoče nadomestiti s še tako hitrim pošiljanjem pomoči iz Anglije in Amerike. Zato pač lahko razumemo, zakaj nekateri angleški dnevniški pišejo, da je sedanjí Stalinov položaj bolj kritičen kakor je bil julija lanskega leta.

Madžarski uspehi na vzhodu

Budimpešta, 13. julija. AS. Madžarsko glavno poveljstvo je izdalo naslednje vojno poročilo: Naša vojska zmagovito napreduje. Dve hitri koloni, ki sta operirali ob Donu, sta prišleli na bojišče južno od Voroneža. Od 1. decembra pa do konca junija so imele madžarske zasedbene čete naslednje izgube med uničevanjem partizanskih krdel: padlih 26 častnikov in 516 vojakov; pogrešanih: 4 častnike in 112 vojakov; ranjenih: 58 častnikov in 965 vojakov; pobitih iz zasede: 4 častniki in 119 vojakov. V dopolnilo tega poročila pripominjajo pristojni vojaški krogi, da so madžarske čete, ki so zlomile sovjetski odpor, napredovale 180 km v sovražno ozemlje, ter so dosegle desni breg reke Dona. Tako se je prvo obdobje ofenzive zmagovito končalo. Madžarske divizije so prijele mnogo ujetnikov in mnogo plena ter so s polno vmo izpolnile nalogo, dano jim od nemškega vrhovnega poveljstva. Madžarske čete so bile razvrščene med Voronežem in reko Mius, od koder skupno z zmagovitimi nemškimi oddelki neposredno ogražajo ruske postojanke do Taganroga. Nemške in zavezniške čete so na pohodu na 500 km širokem bojišču. Hitri oddelki zasledujejo sovražnika na umiku, da se ne more zbrati. Sovjeti so skušali napasti madžarsko krilo, toda vse je bilo pripravljeno, da se to prepreči.

360 ameriških ladij potopljenih

Buenos Aires, 13. julija. AS. V Washingtonu so uradno priznali, da je bilo v zahodnem Atlantskem morju od 7. decembra do 12. julija potopljenih 360 severnoameriških parnikov.

Švedska bo z orožjem branila svoje morje

Izjava švedskega obrambnega ministra k napadom sovjetskih podmornic na švedske ladje

Stockholm, 13. julija. AS. Švedski listi pišejo danes zjutraj o potopitvi švedskega parnika »Lulea«. Potopila ga je sovjetska podmornica. »Allhandae« odločno protestira proti ruskemu postopanju na škodo Švedske in pravi med drugim: »Skoraj gotovo je, da Rusi tudi tega novega napada ne bodo hoteli priznati. Očividno je, da hočejo potopiti vse naše ladje, nato pa kategorično zanikati svojo odgovornost za to. Sovjeti se motijo, če mislijo, da bodo švedska oblastva s švedskim ljudstvom mirno sprejela te napade. Narod je globoko razjarjen zaradi napadov ted roparjev v naših obrežnih vodah, ki so terjali življenje že 32 švedskih mornarjev. S splošnim zadovoljstvom je ljudstvo sprejelo novico, da bo vlada poostrila zaščito ladij ob švedski obali.«

Stockholm, 13. julija. AS. Švedski minister za narodno obrambo je podal naslednjo izjavo o kršitvi švedske nevtralnosti: »Doselej Švedska ni stre-

ljala na tuja letala, ki so letela preko naše zemlje, kajti skoraj vedno so bila to letala, ki so zgubila smer. Je pa nekaj čisto drugega, kadar gre za podmornice, ki ogražajo naše zvezve. V tem primeru smo dolžni z orožjem braniti naše morje.«

Stockholm, 13. julija. AS. Včeraj je neka podmornica potopila švedsko motorno ladjo »Lulea«, ki je z drugimi ladjami plula v skupini in v varstvu ladij vojne mornarice ter švedskega letalstva. Ladja je bila torpedirana pred mestom Kunksgrund v zalivu Waesterwick. Potopila se je prei kakor v eni minuti.

Ladje in letala iz spremstva so takoj začela preganяти napadalno podmornico ter so spustila več globinskih bomb, ki so naihžr začele cili, kakor pričajo olini madeži, ki so se prikazali na površini.

Potopljena ladja je imela 5690 ton in je plula do vrha naložena. Pri potopitvi je od 35 moč posadke 8 moč našlo smrt. Novica o tem novem pomorskem razbojništvu, kakor pravijo temu dejanju švedski listi, je vzbudila zelo hudo ogorčenje. Poudarjajo, da je to šestič v štirih tednih, da so Rusi kršili švedsko nevtralnost, s tem da sta nastopili po švedskih obrežnih vodah in da so tam potapljali ladje.

Poveljstvo švedske mornarice je dalo zapoved naj se ojačijo varnostni ukrepi za ladijske skupine, ki plovejo vzdolž švedskih obal. Iz pogostih napadov se da domnevati, da morajo Sovjeti imeti na razpolago kako skrivno možnost za preskrbo podmornic v Baltičkem morju ali pa celo oporišče, naimani pa ladj, če jih s hrano in s torpedi ne preskrbujejo ruski bombniki. Domnevalo pa, da je nemogoče, da bi se te podmornice mogle vrniti v Kronstadt, od koder so naihžr prišle, to pa zaradi nadzorstva, ki ga na tem pomorskem predelu izvajajo Nemci in Finci.

Egipt se otresa beguncev

Carigrad, 13. julija. AS. Poročila iz Kaira vedo povedati, da je stopila v veljavo odredba egiptskih vojaških oblasti, ki prepoveduje beguncem, prispelim iz držav, zasedenih po osnih silah, vsakršno finančno, trgovsko, industrijsko in kmetijsko delovanje. Delodajalci morajo v 24 urah odpustiti nameščence in delavce iz teh krajev. Begunci, ki so brez sredstev za vzdrževanje, bodo poslani v koncentracijska taborišča, poleg tega pa odslej ne bo dovoljeno nobenemu beguncu stopiti v področje Egipta, če ne bo prej sklenjen sporazum med egiptsko vlado in dotični držav. Po končani vojni pa ne bo nobenemu beguncu dovoljeno živeti v Egiptu.

Sofija, 13. jul. AS. In Ankare se je zvedelo, da je turška vlada sklenila zaradi porasta vsakodnevne števila sovjetskih dezertirjev ustanoviti tri koncentracijska taborišča v okolici krajev Osmanlar, Brussa in Orkhalar.

Japonci že uživajo bogastva novih krajev

Stockholm, 13. julija. AS. Londonski dopisnik »Svenska Dagbladet« poroča danes zjutraj, da se je začela pojavljati v londonskem tisku ter v političnih krogih velika zaskrbljenost, ker po uspešnem razvoju dogodkov na vzhodu Japonska že lahko začena izkoriščati velikanske vire, ki si jih je prilastila na zavojevanih pokrajinah na Daljnem vzhodu. Angleški načrt, osredotočiti vse svoje sile najprej proti državam Osi, nato pa udariti na Japonsko, je propadel. Uničenje petrolejskih vrelcev na Daljnem vzhodu je začelo in ne bo dolgo, ko bodo Japonci lahko v polni meri izkoriščali na novo pridobljena rudna bogastva v Birmi, na Malajskem polotoku ter v Nizozemski Indiji. Kar se tiče kavčuka — piše list — je položaj za Japonce

še ugodnejši, ker Angleži niso mogli uničiti vseh nasadov. Če bi hoteli to doseči, bi morali uničevati rastlino za rastlino, tega pa niso mogli, ker jim je manjkalo časa, požari pa se niso hoteli razširiti, ker je bilo premalo suho. Prav tako je prišlo v japonske roke mnogo riža, čaja in kave. Vsak mesec, ki preteče, omogoča Japoncem zopetno organizacijo in povečanje vojnega potenciala, tako da je za naprej ničev vsak poskus kakršne koli ofenzive. Japonci so na boljšem tudi glede ladij, kar lahko ne je nadomestijo vse izgube trgovskih ladij, marveč celo povečajo svojo trgovsko mornarico. V Londonu bridko ugotavljajo, da singaporske ladjedelnice neprestano delajo za Japonce, prav tako kakor v Šanghaju, Hongkongu in Manilli.

Gospodarstvo

Razvoj elektrifikacije italijanskih železnic. V načrtnem izvajanju avtarkije zavzema prvo mesto elektrifikacija železniškega omrežja v Kraljevini. Zato se vsako leto na novo elektrificira nekaj železniškega omrežja in tudi v preteklem letu so se nadaljevala kljub vojni tako važna javna dela. V preteklem letu je šlo za elektrifikacijo železniškega omrežja 816 milijonov lir. Največ teh sredstev je bilo porabljenih za ureditev in razširjenje že obstoječega električnega omrežja zlasti na postajah za izboljšanje prog, za podvojitve železniških prog in za vse druge prometne in varnostne naprave. V lanskem letu se je zaključila elektrifikacija proge Bologna-Trento in je zato lani v novembru naraslo omrežje električnih železnic na 5423 kilometrov, medtem, ko je preje merilo le 3218 kilometrov.

Trgovinska pogodba med Italijo in Švico, ki je potekla 30. junija, je podaljšana za nedoločen čas. Vendar je pričakovati pogajanj glede izpremembe trgovinske pogodbe.

Albanski proračun. Finančni odbor najvišjega korporativnega sveta v Tirani je potrdil proračun za leto 1942-43. Proračun predvideva 74,5 milijona frankov dohodkov in izdatkov.

Hrvaška tekstilna industrija. V Nezavisni Državi Hrvaški je po najnovejših statistikah 190 tekstilnih tovarnov. Od teh jih je 43 v Zagrebu, 43 v Osijeku, 30 v Zemunu, 20 v Medijmurju in Zagorju, ostanek pa v drugih krajih države. Od teh tovarnov je 71 urejenih za izdelovanje bombažnih, volnenih, konopnenih, svilenih tkanin, 24 tovarnov izdeluje nogavice in trikotažo, 24 je predilnic volne in bombaža, 22 tovarnov izdeluje drugo prejo, 16 jih izdeluje polsrovine, 13 tovarnov dela preproge, zavese in podobno, 10 tovarnov pa je za posamezniške izdelke.

Bolgarija zastopana na zagrebškem velesejmu. Letošnji jesen bo Bolgarija prvič zastopala na zagrebškem velesejmu, pri čemer bo skušala predstaviti vse svoje najznačilnejše produktivne panoge.

Hude izgube družbe Shell. Nizozemsko-angleški petrolejski koncern Royal-Shell je v zadnjih letih izgubil velik del svojih po vsem svetu raztresenih posestev. Prvi udarec je koncern zadela spomladi leta 1938 v Meksiku, ko so ga hkrati z vsemi drugimi tujimi petrolejskimi družbami razstili. Pred razstavitvijo je v zadnjem letu Shellov koncern načrpal v Meksiku 4 milijone 200.000 ton nafte in je tako dosegel 61% vse meksiške petrolejske produkcije. Za Shellov koncern je seveda njegova meksiška produkcija pomenila le 13% celotne proizvodnje. V teku sedanje vojne je koncern zgubil še več važnih posestev. Zasedba Malajskega arhipela po Japoncih je vzela koncernu važne vrele, ki so od početka sedanje vojne izključno služili le britanskim interesom. V zadnjem mesecu pred vojno je koncern, vstevši Nizozemsko-indijsko petrolejsko družbo, pri kateri je soudeležen s 50%, načrpal v Vzhodni Nizozemski Indiji 5.410.000 ton nafte. Ta proizvodnja je znašala 73% vse proizvodnje tedanje Nizozemske Indije. Na angleškem delu otoka Borneo pa je družba Shell, ki je tam edina črpala petrolej, proizvedla v letu 1938 914 tisoč ton nafte. Tako je Malajski arhipel dosegel 20% celotne proizvodnje nafte te družbe. Poleg tega je imela družba pred vojno tudi znaten delež na romunskem petroleju. Od tam je dobavljala 4% svoje celotne produkcije. Na ta način je družba zgubila 37% svoje dosedanje proizvodnje petroleja. Najhujši udarec zanje pa so izgube rafinerij, zlasti v Nizozemski Indiji in težke izgube prevoznih ladij za nafto. Shellov koncern je imel namreč največje brodogradilne in mlinarske naftne vse njene ladje-cisterne so namreč že leta 1936 presegle skupno tonažo 2 milijona ton.

Izvoz bolgarskega sadja in zelenjave v Reich. Ta teden so se začela v Budimpešti pogajanja med nemškimi in bolgarskimi zastopstvom o izvozu bolgarskega grozdja in zelenjave v Nemčijo. Bolgarija bo izvažala zelenjavo deloma svežo, deloma konzervirano.

Japonski ribolov. Japonski ribolov in industrija rib sta se v zadnjih letih močno razvila in donosata velik delež pri prehrani prebivalstva zlasti v sedanjem času, ko se Japonska trudi, da bi dosegla čim večjo avtarkijo. Na Japonskem porabijo po najnovejših cenitvah letno okrog pet milijonov ton najrazličnejših hruanil, izdelanih iz rib. Kaj to pomeni, pove primera s celotnim svetovnim konzumom, ki znaša povprečno 12 do 15 milijonov ton na leto. V japonskih teritorialnih vodah, pri čemer niso vštete vode, ki pridejo v poštev tudi po sedanjih najnovejših uspehih, nalovijo letno nad 1 milijon ton rib. Ribolov na visokem morju vrže 800 tisoč ton na leto. Prav pomembna pa so tudi množine rib, ki jih vržejo ribolovi na rekah in v jezerih japonskega imperija.

Naročajte »Slovenca«!

Kronika diplomatskih zgodb in spletk:

DUNAJSKI KONGRES

In Parma? In Lucca? To je pa že bilo težje, ker je bilo mnogo orosilcev. In Saška? Poljska?

Prusiji je bilo treba poplačati njene žrtve, ki jih je imela v bojih proti Napoleonu. Prusiji je bilo treba vrniti del Poljske. Če pa ji ne bi hoteli dati poljskega ozemlja, tedaj bi bilo treba njene posesti razdeliti do obale Rena in ji podeliti še celo Saško.

Prvo in drugo so izključili in zato je ostala samo še Saška, ki je morala trkati na vrata pravice zavezniških držav.

Za priključitev Saške k Prusiji sta bila Castlereagh, ki je verjel v pruske razloge, in zastopnik carja Aleksandra Nesselrode, ki se ni bal, da bi bila Prusija na njegovih mejah tako močna država. Proti pa so bili Metternich, Talleyrand, to je Avstrija in Francija, ki sta se bali pruske premoči.

Metternich je tudi zagovarjal pravice malih držav in ni zaupal Prusiji, ki bi se lahko razvila do Rena in čez in postala nevarna Franciji.

Toda v prvem hipu bi bila Avstrija še za pruske zahteve, dasi proti svojemu prepričanju, če bi mogla računati na prusko pomoč v vprašanju razdelitve poljskega ozemlja.

Dolgotrajen in mučen prepir se je zavlekel do februarja 1815, so začeli iskati sporazum, pri katerem je zelo pomagala Anglija. Poljsko vprašanje je bilo zelo zapleteno. Aleksander je zahteval vso Poljsko zase. Njegov načrt pa so zavračali celo njegovi bližnji sodelavci in »baron Stein ter Pozzo di Borgo sta menila, da bi bilo za Rusijo silno nevarno, če bi v svojem okoliščju imela ustavno poljsko kraljevinco, kakor se je tedaj mislilo. Anglija je bila proti ruskim namenom na Poljskem in je trdila, da bi Poljska mogla postati nevarno orožje v ruskih rokah. Poljaki sami (prince

rija. Japonska premora vsega skupaj okrog 965 tisoč ribiških ladij in bark, od katerih jih ima 75.000 pogon na motor. Mnoge od teh so tudi opremljene za naprave za predelovanje ujetih rib že na krovu in med lovom. Število delavcev, zaposlenih v ribolovu in v pridelovalni industriji dosega skoraj poldrugi milijon.

Izraba bičevja v donavski delti. V najkrajšem času bodo začeli izkoriščati ogromne planjave bičevja, ki raste v močvirjih donavske delte. Predelavo bičevja bo prevzela nemška kemična industrija, zlasti koncern I. G. Farben, ki je tja že poslal odposlanstvo strokovnjakov.

Kaznovani obrtniki

Urad za nadzorstvo nad cenami živil in življenjskih potrebščin je prijavil sodišču v Ljubljani naslednje, ki so prekršili veljavne predpise. Od sodišča so bili kaznovani, ker niso prijavili kož do konca novembra 1941 naslednji: z globlo 600 lir usnjar Zdravje Josip iz Studenca 113, z globlo 500 lir sta bila kaznovana usnjarka Zdravje Feliks, Ig 140 in Zitnik Alojzij. Grosuplje 34. Slednjemu se zapleni tudi 20 svinjskih kož. Ker je dal nabirati kože po nepooblaščenih osebi je bil kaznovan z globlo 300 lir trgovec Novak Ivan iz Loga 52. Zaradi previsokih cen sta bila kaznovana z globlo 150 lir Dremelj Alojzija, Jurčkova 78 in Rozman Ivan iz Crne vasi.

Iz Srbije

Obletnica srbske civilne uprave. V začetku maja t. l. je minulo leto dni, odkar so nemške vojske oblasti postavile v Srbiji srbsko civilno upravo, ki so jo prve štiri mesece vodili komisariji, dokler ni bila konec avgusta lanskega leta imenovana prva srbska vlada. Prva srbska civilna uprava je bila zaupana deseterim Srbo-komisariem, ki so vsi skupaj sestavljali svet komisarijev. Vsa civilna uprava je bila razdeljena in obsežna v deseterih resorih, ki so jih vodili posamezni komisariji. Ministrstva so bila naslednja: notranje, prosvetno, finančno ministrstvo, ministrstvo za pošto, brzojav in telefon, ministrstvo za pravosodje, ministrstvo za pravosodje, ministrstvo za narodno gospodarstvo, ministrstvo za promet, min. za soc. politiko in ljudsko zdravje, ministrstvo za gradbe in ministrstvo za kmetijstvo in ljudsko prehrano. Prvi srbski komisariji so bili: V notranjem ministrstvu Milan Ačimović, ki je bil istočasno

tudi predsednik sveta komisarijev, v prosvetnem ministrstvu Rista Jokić, v finančnem Dušan Letica, v ministrstvu za pošto, brzojav in telefon Dušan Pantić, v pravosodnem Momčilo Janković, v ministrstvu za kmetijstvo in ljudsko prehrano Ješa Protić, v ministrstvu za soc. pol. in ljudsko zdravje dr. Stevan Ibović, v prometnem ministrstvu Laza Kostić, v ministrstvu za narodno gospodarstvo inž. Miloslav Vasiljević in v gradbenem ministrstvu inž. Josifović. Pozneje so bili imenovani trije komisariji ter je prišel kot nov komisar v kmetijsko ministrstvo Buda Cvijanović, v prometno ministrstvo inž. Rastislav Vranović in v prosvetno ministrstvo Velibor Jonić. Skupno je torej bilo v Srbiji 13 komisarijev.

Dne 29. avgusta 1941 je bila imenovana prva srbska vlada. Poleg predsednika vlade je bilo postavljenih še 11 ministrov, od katerih je deset ministrov prevzelo posamezne resore, eden je pa bil minister pri predsedništvu vlade. Srbska vlada je zadržala devet ministrstev, ki so obstojala za časa sveta komisarijev. Razen tega je bilo tudi ustanovljeno ministrstvo za delo. Stiri deset dni pozneje, t. i. dne 7. oktobra 1941 je srbska vlada doživela malo spremembo. Posli ministrstva za delo so bili priključeni ministrstvu za socialno politiko in ljudsko zdravje. Istega dne so bili zamenjani tudi štiri ministri, nekaj dni pozneje pa še dva. Od imenovanja srbske vlade pa do danes je bilo vsega skupaj 19 ministrov-Srbov.

Prvi srbski ministri so bili: predsednik vlade Milan Nedić, notranji minister Milan Ačimović, gradbeni minister inž. Ognjen Kuzma-

Muhe – raznašalke nalezljivih bolezni

Ljubljana, 13. julija.

Mesni fizikat je vsako leto po večkrat in tudi spomladi opozarjal javnost, kako nevarne so muhe, ker prenašajo nevarne bolezni. Pri tem je mesni fizikat prebivalstvo vedno opozarjal na snago, ki je najučinkovitejše orožje, da se muhe ne razmnože, ker prenašajo najraznovrstnejše kali in tudi kali najbolj nevarnih kužnih bolezni.

Letošnje leto smo bili doslej rešeni rojev muh, ki so se prejšnja leta, zlasti pa predlanskim, širili posebno okoli industrij za predelavo živalskih odpadkov. Zato tudi doslej nismo imeli nobenih izrednih primerov nalezljivih bolezni, prav tako pa muhe letos še niso preveč nadlegovale ljudi.

Ob vročini pa ni izključeno, da se pojavijo večje množine muh v splošno nadlego in nevarnost, da razširijo kako nalezljivo bolezen.

Kakor rečeno, je najboljša obramba in najučin-

Kupujte najbolj brano bolgarsko knjigo

»BAJ GANJO«

(Striček Ganjo) — Spisal A. Konstantinov

Knjigo dobite v vseh knjigarnah in trafikah. Stane le 6 lir.

novič, minister pri predsedništvu vlade Momčilo Janković, minister za pošto, brzojav in telefon Josip Kostić, minister za prosveto Miloš Trivunac, finančni minister dr. Liuba Nikić, minister za delo Panta Draškić, minister za pravosodje dr. Ceda Marianović, minister za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Jovan Milišević, minister za kmetijstvo dr. Miloš Radosavljević in minister za narodno gospodarstvo Mihailo Oličan. Po poznejši spremembi so postali Velibor Jonić minister za prosveto, Dušan Djordjević minister za finance, Džura Đokić minister za promet in Bogoljub Kučundžić minister za kmetijstvo in ljudsko prehrano. Istočasno je bil stavljen na razpoložanje tudi minister pri predsedništvu vlade.

Svet komisarijev je zaradi ureditve najvažnejših upravnih vprašanj izdal celo vrsto uredb in odločb. Isto delo je nadaljevala tudi srbska vlada, ki je med drugim nanovo preuredila državo ter jo namesto prejšnjih banovin razdelila na okrožja. Svet komisarijev in srbska vlada sta do danes izdala skupno nad dvesto uredb in drugih zakonskih predpisov.

kovitejše sredstvo zoper muhe čim najpopolnejša snaga v stanovanju, na dvorišču, vrtu, predvsem pa dobro pokrite greznice in gnojnice, čista atranišča, hlevi, zajčniki in kurniki. V bližini mlakuž, kamor ljudje radi mečejo raznovrstne odpadke, se muhe zbirajo v velikem številu.

Mestnemu fizikatu je bilo že naznanjenih nekaj primerov malomarnosti pri izvajanju higienskih predpisov. Kjer ne brišejo vsak dan prahu in redko umivajo tla, kjer ne menjajo pogosto posteljnega in drugega perila, kjer so dvorišča nepospravljena in nepometena, posebno pa tam, kjer razni odpadki ali celo gnoj leži ob hiši kar pod milim nebom, ali pa tam, kjer so stranišča zanemarjena in umazana, prav tako pa tudi tam, kjer se svinjaki in hlevi slabo zapirajo in malomarno snažijo, tam imajo polno muh, ki pomenijo največjo nevarnost za vso okolico. Posebno opozarjamo tudi rejce malih živali, zlasti pa rejce kuncev in kokoši, naj z vso vestnostjo pazijo, da se ne zareda muhe, saj muhe enako kot človeške prenašajo tudi živalske bolezni.

Raziskavanja so dokazala, da v zanemarenih krajih nosijo muhe na sebi ali v svojem črevesju posamezne tudi do 500 milj. kali, med temi kalni pa do 333 milijonov takih, ki se navadno nahajajo v človeškem ali živalskem blatu. Po značilnih krajih so pa ugotovili samo do 100.000 kali, a med temi kalni je bilo samo po 100 do 10.000 takih iz živalskega ali človeškega blata. Samo z enim poletom samo ena muha lahko prenese nad 300 milijonov za zdravje nevarnih kali. Muha pa lahko leti pol-drug kilometer daleč ter iz okužene hiše prenese bolezni v najbolj snažno hišo. Iz ene same muhe se pa lahko v enem poletju zaredi na milijone muh, ki spet vse prenašajo zlasti črevesne nalezljive bolezni kakor grizo in razne tifuse, posebno pa še črevesni katar, ki poleti pobere precej dojenčkov.

Muha je stalna velika nevarnost za naše zdravje, zato pa ne smemo trpeti nesnage. Vsi prostori morajo biti snažni, prav tako pa seveda očiščena okolica hiše, dvornice in hlevi. Stranišče se mora dati tesno zapreti, gnojne jame in gnojnice pa morajo biti popolnoma pokrite. Okna v shrambah, straniščih in hlevih naj bodo zamrežena z gosto mrežo. Živala pokrivajmo z mrežico ali s steklenim pokrovom, vsaj pa s prtom, da jih muhe ne morejo okužiti.

V kupih gnoja lahko jajčeca in ličinke muh uničimo s premetavanjem, da spodnja plast vročega gnoja pride na vrh. Zgornji sloj, kjer je zalega, tako pride v notranjost kupa, kjer se vročina pogosto zviša na 50 do 60 stopinj Celzija ter pokonča zalego. To pa tudi pokončano, če posipamo gnoj z apnenim prahom ali prstjo. Za pokončanje muh po stanovanjih imamo sicer polno najraznovrstnejših pripomočkov, vendar je pa najceneje in najbolj učinkovito sredstvo zoper muhe — snaga.

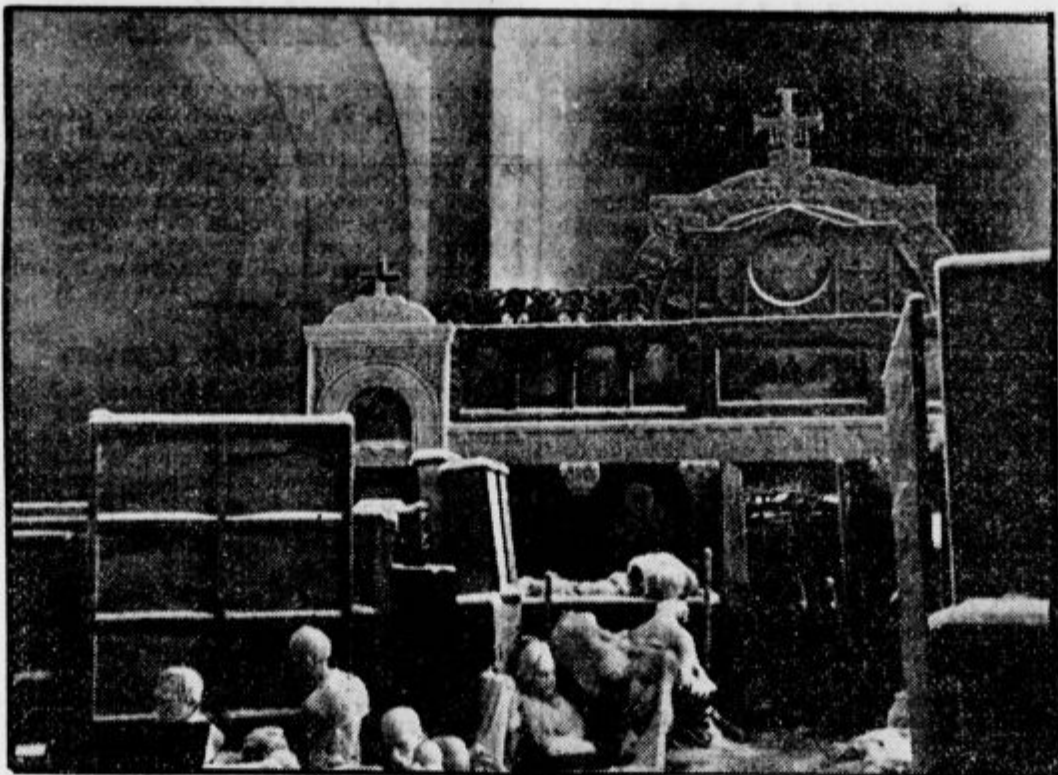
Kjer pa ne pomagajo niti prošnje niti opomini in kjer ni zavesti odgovornosti za zdravje in dobrobit sočloveka in skupnosti, tam pa za žalost moramo včasih občutiti ostrino zakonov in predpisov, izdanih v varstvo in korist narodnega zdravja.

Prebivalstvo prosimo, naj strogo pazi na snago, primere neobzirne malomarnosti podčrta naj pa iz starih razlogov, ne pa morda iz nagajivosti ali osebne sovračnosti, naznani mestnemu županstvu.

Žrtve katoliške cerkve v SSSR

Po vesteh iz Kijeva je prejela pisarna katoliškega metropolita v Kijevu podatke o usodi katoliških cerkva, ki so bile v SSSR. Od 610 katoliških cerkva je večina porušena ali spre-

menjenih v skladišča, hleve itd. Od 810 katoliških duhovnikov je 705 ubitih oz. pregnanih. Usoda ostalih 107 pa je še nepoznana.

V tej katedrali so boljševiki uredili pravo skladišče za stavbni material. Ko so vso notranjost porušili in razbili, so navozili v to božjo hišo na tisoče stotov cementa, peska in drugega stavbnega materiala. V tem stanju so našli zavezniški vojaki to cerkev v nekem zasedenem kraju na vzhodu.

na razmere v Nemčiji in zlasti na njene politične ustanove, namesto reda je v nemških deželah vladal nemir in anarhija.

Po mirovni pogodbi, ki je bila sklenjena v Campoformiu, so bile v Nemčiji izvedene velike preobrazbe. Že deset let Nemčija ni imela več svojega poglavarja. »Magna charta« Karla VI. je bila raztrgana, posamezne svobodne deželice so bile prepučene drugim oblastnikom, v letu 1807 pa je Prusija bila zmanjšana za polovico.

Ko se je Napoleonova zgradba zrušila, so mislili najprej na to, da bi nemško zvezo obnovili z nečim trdnjšim. Cl. VI. pariške mirovne pogodbe je določal, da bodo nemške dežele povezane v trdno federativno zvezo.

Nameravali so torej v Nemčiji ustanoviti nekakšno stalno ustavno zavezo med različnimi državami ali pa federativno skupnost, ki bi imela lastno zakonodajno moč, svojo izvršilno oblast in lastno vojsko.

Če so razne koristi posameznim nemškim vladarjem in plemenom preprečevale, da bi se zbrali pod enim žezlom, so vendarle imeli vsi mnogo skupnega in to je bilo zlasti načelo o neodvisnosti in nedotakljivosti njihovega ozemlja; obnoviti bi torej hitro bilo treba novo in varno federacijo.

Pooblaščenec Avstrije, Rusije, Anglije in Prusije so sklenili v prvih dneh oktobra sestaviti odbor, ki naj položi politične temelje za federativno organizacijo Nemčije.

Ta odbor so potem imenovali »germanski odbor« in so v njem bili: za Avstrijo knez Metternich in baron de Wessenberg, za Prusijo knez Hardenberg in baron Humboldt, za Bavarsko maršal Wrede, za Hannover grof Münster in baron Hardenberg, za Württemberg baron Linden in grof Wiltzingerode.

Tisti, ki so bili v odboru, so bili nekaj glavnih stan in takoj na prvi seji so sklenili, da v ta odbor nikdo nima več dostopa.

Ta omejitev je izzvala mnogo nezadovoljstva pri manjših nemških knezih, kar je seveda razumljivo.

V odboru pa so se nekateri člani začeli pripravati za prednost — Hannover in Württemberg — in ti spori so v začetku zelo ovirali vsa dela.

(Dalje.)

Czartoryski in knez Radzivil) pa so trdili, da bodo Poljaki sami s sebo vrgli ruski jarem, potem ko jih bodo priključili k Rusiji.

Dasi je car prikrival svoje namene s poljskim kraljestvom in s priključitvijo varšavske vojvodine, ko je trdil, da so njegove koristi v skladu z evropskimi koristmi, se Talleyrand vendarle ni dal zapeljati, dasi je bil osebno carju Aleksandru zelo vdan in naklonjen. Poljska kot kraljevina pod ruskim nadzorstvom ali pa Poljska, ki bi bila neposredno pod rusko oblastjo, bi bila zelo nevarna za Evropo. To bi čutila Avstrija, ker bi čez Poljsko Rusija bila na Karpatih, Torunj in Poznanj bi bila preblizu Berlina, Anglija in skandinavske dežele pa bi rusko bližino čutila zaradi pritiska na Baltsko in Severno morje.

Prvi neposredni razgovor med carjem Aleksandrom in Metternichom, na katerem je car zahteval plačilo za svoje žrtve, to je priključitev varšavske vojvodine, je bil tudi zadnji in poslednji sta oba samo merila globino prepada, ki ju je ločil. Poslej je car govoril, da se z Metternichom sploh ne mara pogovarjati, prav tako pa tudi ne z lordom Castlereaghom.

Njegovo sovraštvo do Metternicha se ni moglo poleči in k temu ognju je prilivala olja še princesa Bagrationova. Bagrationova pa je privoščila vse najslabše Metternichu zaradi svoje ihte in ljubosumnosti na — vojvodinjo Saganovo.

Prusija je podpirala carjeve zahteve, ker je računala na rusko podporo v saškem vprašanju. Nota je sledila noti, predlog je po-bijal protipredlog, spomenica je sledila spomenici; začet se je napet dvoboj med Anglijo in Rusijo.

Tudi ni bilo ravno prelahko urediti vprašanje organizacije nemške zveze.

Šlo je za usodo ozemlja, ki je včasih vezelo med seboj veliko germansko cesarstvo, ki je bilo zdaj razdeljeno na toliko malih držav: Prusijo, Bavarsko, Saško, Hannover, Württemberg in toliko drugih manjših držav — na robu teh držav je pa sta bili še dve majhni državi: Danska in Nizozemska.

Nemčija si je utirala pot med Francijo in Avstrijo in ko se je branila prevlečnega vpliva Avstrije, se je morala bati za svoje ozemlje pred drugo velesilo. Francoska revolucija je zelo vplivala

Rimsko pismo:

Dogodki v cerkvi S. Maria in Monticelli

Mestni okraj, ki leži med Corso Vittorio Emanuele in Tiberu, ima danes podoben izrazito srednjeveškega Rima, kakor ga je ustvarila renesansa in zlasti barok. Tu je gošta mreža malih ulic in uličic, med katerimi se skrivajo ljubki trgi z mnogimi pomembnimi cerkvami in znamenitimi palačami. Tu je Piazza Campo de' Fiori, kjer je bilo v srednjem veku morišče za zločince in kjer je sedaj spomenik Giordana Bruna, ki je tu končal na grmadi l. 1600. Spominjam se, da so nam ga že v srednji šoli učili kot mučenika in svetnika v boju zoper stemačne sile. V liberalni dobi je bil luč in program prosvetljenstva, zato mu je tudi liberalna doba postavila spomenik (1889). Njegov rojak sv. Tomaž Akvinski predstavlja ob njem red in tradicijo, Bruno pa pomenja upor in drzen boj. Odložil je meniško haljo, prepotoval švico, Francijo, Anglijo in Nemčijo ter prišel v Benetke, kjer je bil zatočen inkviziciji in sedem let v ječi. Potem so ga izročili Rimu. Nova doba ga je častila kot modernega duha, pa ne toliko zaradi njegovih nauk o monadah, o absolutni in popolni harmoniji, ampak ker se je boril proti papeštvu. Zato je postal vodja prosvetljenih, evobodnjaških duhov, ki niso mogli nikdar pojmovati ideje teene življenjske povezanosti srednjeveške cerkvenosti, v kateri je tudi inkvizicija s svojimi trdotami imela svoje mesto. V naši dobi je zgodba o Giordanu Brunu močno utihnila.

V tem predelu je tudi Piazza Mattei, ki ga krasí najljubšeji vodnjak vsega Rima; tu sta znameniti palači papeška Cancelleria in Palazzo Farnese, ki ju štejejo za najlepši palači Rima; tu so ostanki Pompejevega gledališča, kjer je bil l. 44. pred Kr. umorjen Cezar; tu je srednjeveški judovski Ghetto, kjer so živeli judje do konca papeške rimske oblasti; tu je ponosna cerkev S. Carlo ai Catinari, postavljena v čast sv. Karlu Boromejskemu, velikemu obnovitelju cerkvenega življenja. In tu je še mnogo, mnogo drugih znamenitih zgodovinskih spomenikov, med katerimi je mala, skromna cerkva S. Maria in Monticelli komaj zaznana.

Pa je vendar njeno ime v teh dneh na jeziku vseh Rimljanov. V soboto, 18. aprila so po sv. obhajilu nekateri verniki, ki so klečali pred velikim oltarjem, v katerem je slika Jezusa Nazareškega, pričeli razburjeni zatrjevati, da vidijo, kako Jezus na sliki pričena odpirati oči, ki jih ima sicer zaprte, oz. povešene. Tisti, ki so to zatrjevali — in bilo je več oseb — so bili od svojega videnja čisto prepričani. Kmalu se je to razvedelo po bližnji okolici, ki spada med najrevnejše okraje prestolnškega mesta. Ljudje so pričeli dreti v cerkev in je že isti dan bil tolčen naval, da majhna cerkev — komaj kaj večja kakor je trnovec v Ljubljani — ni mogla sprejeti vseh obiskovalcev. Pritok ljudstva v nedeljo je bil še večji. Že se je pričelo o tem govoriti po mestu. Le žal, da sem za stvar zvedel šele v ponedeljek, ko je bil naval množice tolikšen, da niti do cerkve ni bilo več mogoče priti, kaj šele v cerkev.

Ko sem prišel v ponedeljek popoldne tja, sem že od daleč čul hrumenje človeških glasov. Okrog cerkve je bilo na tisoče ljudi in še vedno novi so dotekali, iz cerkve pa se je čulo kakor bučanje viharja. Ljudje so pritiskali od vseh strani, hoteli doseči vhode v cerkev, toda oni, ki so bili že v cerkvi, je niso hoteli zapustiti in tako je bilo prepiranje strašansko. Od časa do časa so tako rekoč na ramenih koga prineeli iz cerkve, od koder se je čulo mogočno vzklikanje množice: Jezus, odpri oči! Potem se je vzklikanje naenkrat podesotirilo, kakor se dogaja pri čudežu sv. Januvarja v Neapolju, ko ga zaznajo množice. Tudi tukaj so ljudje trdili, da vidijo, kako se Kristusove oči odpirajo in zrejo po množici. Bil je strašanski hrup, ki ga ni mogoče popisati. Sliko, ki je navadno v velikem oltarju, so že prvi dan eneli in jo postavili na mizo takoj ob obhajilni mizi in nažgali dve sveči, tako da so ljudje podoben mogli zreti iz razdalje enega metra!

Zunaj na trgu so mnogi, ki so prišli iz cerkve, pripovedovali, da so videli na laetne oči, kako je Jezus odprl oči in gledal po ljudih. Vsakih deset minut naj bi se to zgodilo in da ima lepe, modre oči. Pripovedovalci so znali to tako živo in nazorno povedati, da je množica bila čisto iz sebe. Najje videlo dogodek že več sto ljudi, ki jih zaslusujejo, kakor se vedeli povedati, na kvesturi, drugi pa so pravili, da v Vatikanu.

Bilo je čisto nemogoče, da bi prišel v cerkev, ko sem videl, da si niti vojaki niso mogli priboriti vetopa. Odsel sem z nočjo in bil drugo jutro že

zelo zgodaj zopet pred cerkvijo Maria in Monticelli. Toda prejšnji večer je v Osservatore Romano izšlo kratko obvestilo, naj ljudje zaradi dozdavnih dogodkov v cerkvi S. Maria in Monticelli opuste vsake verske manifestacije, dokler ne bodo cerkvene oblasti preiskale in dognale, kaj je na stvari. To obvestilo pa je šele razširilo vednost o teh dogodkih po celem mestu in stoprav spravilo ljudi na noge. Mnogi so že od štirih zjutraj čakali pred cerkvenimi vrati. Prišel sem zopet prepričan! Ljudi je bilo že toliko, da je bil dohod nemogoč. Videl sem pa zanimiv prizor, kako je kaplan ali samostanski brat — pač nek moški v talarju — skušal zadržati ljudi, da ne bi vdrli v cerkev pri stranskih vratih. Toda deroča množica ga je v trenutku odrinila in hip nato dvignila v zrak, kakor reka dvigne smet. Kar zafrtol je njegov talar po zraku, hip nato pa je moč žalostno pristal na tleh ob zunanji strani cerkvenih vrat, skuštran, potolčen in strgan, da se ga je talar kmaj še držal. Mož očitno ni računal

a temperamentom svojih rojakov. Menda je ljudem hotel dopovedati, naj ne pritiskajo v cerkev, ker so pravkar slika odpeljali v Vatikan. Toda zaradi hrupa ga nihče ni slišal, ne razumel.

Slika v resnici ni bilo več. Odpeljali so jo v Vatikan. Seveda splošno razočaranje in nevolja. Tudi jaz sem prišel zastoj in mojim firbecem. Cerkev se je tedaj hitro praznila. Pač pa so ljudje pripovedovali, da so tudi še v torek zgodaj zjutraj videli, da so se na sliki od časa do časa godile spremembe. Vsi, ki so v teh dneh mogli priti v cerkev in v bližino slike, so zatrjevali, da so videli, kako Jezus od časa do časa odpre oči, ki da so modre barve.

Slika Zveličarja se imenuje v resnici »Miracola Immagine di Gesù Nazareno — Čudodelna podoba Jezusa Nazareškega«, kar naj spominja na podobne dogodke tudi že v preteklosti.

Slika sedaj ni več v cerkvi, da ljudje ne motijo bogoslužja, ampak v hiši poleg cerkve S. Maria in Monticelli. Od jutra do pozne noči stoji dolga vrsta ljudi in čaka, da pride na vrsto. Policija vzdržuje pri tem red.

Najboljši in najcenejši slovenski tehnik je »Domoljub«

Šport

Poslavljanja in ločitve v B razredu

Bari in Vicenza povišana, štiri zadnje pa bodo poslali v nižji razred.

Italijansko državno prvenstvo B razreda, ki smo ga v odloknih zasledovali vse od lanske jeseni pa do danes, je bilo včeraj končano. Izid je bil v glavnem tale: Bari je postal prvak B razreda in bo skupno z drugoplasirano Vicenzo povišan v razred najboljših, štiri moštva z repka razpredelnice pa bodo poslana v C razred. To so Fiumana, Reggiana, Prato in Lucchese. Do nove in končnovejavne pregrupacije bo prišlo v jeseni, ko bodo spet začeli z igrami za državno nogometno prvenstvo sezone 1942-43.

Podrobni izidi včerajšnjega zadnjega kola v B razredu so bili naslednji:

Novara: Novara—Lucchese 7:0.
Siena: Fiumana—Siena 5:0.
Brescia: Udinese—Brescia 1:0.
Lodi: Vicenza—Fanfulla 2:0.
Pisa: Pisa—Prato 6:0.
Reggio Em.: Reggiana—Bari 1:1.
Padova: Padova—Savona 4:2.
Pescara: Pescara—Alessandria 2:0.
Spezia: Spezia—Pro Patria 6:1.

O enajstorici Barija ni bilo nobenega dvoma več, da si bo priborila naslov prvaka v B razredu. Precej vroča pa je bila borba za drugo mesto. Z zmago nad Fanfullo je dosegla Vicenza zadnji dve točki, kar je bilo dovolj za drugo mesto in za ločitev iz dosedanjega razreda.

Končna klasifikacija je tale: Bari 49 točk, Vicenza, 47, Pescara 46, Padova 45, Brescia 39, Spezia in Pisa po 38, Novara in Udinese po 36, Alessandria 34, Pro Patria 32, Fanfulla 30, Siena 29, Savona 28, Fiumana 26, Reggiana 25, Prato 23, Lucchese 11. Šest moštev se bo po tem takem poslovilo od dosedanjega srednjega razreda: prvi dve bosta povišani in bosta igrali prihodnjo sezono v A razredu, zadnja štiri pa bodo zamenjali s prvaki tako imenovanega C razreda.

Nedeljski šport v kratkem

O velikih prvenstvenih prireditvah, ki so se včeraj vršile v svetu, se nimamo podrobnih podatkov. Minula je nedelja, ko so padali že boljše rezultati, zakaj mala krajevna tekmovalna so večinoma že končana. Ponekod so začeli z državnimi prvenstvi v plavanju, lahki atletiki, in kolesarjenju, čez nekaj tednov pa bomo že v sezoni mednarodnih srečanj, kolikor jih bodo pač letošnje razmere dovolile.

Prva poročila o nemškem plavalnem prvenstvu so že pičila. Iz Hirschberga, kjer so se se stali prvaki za nemško plavalno prvenstvo, smo zvedeli le za mornarja Schröderja, ki si je priboril kar tri prva mesta: v prostem slogu na 100 in 200 m ter v hrbtnem plavanju na 100 m. Pričakovati je bilo, da bo Schröder

zmagal v prostem slogu, saj je trenutno najuspešnejši nemški povodni brzec, njegova zmaga v hrbtnem crawlu pa preseneča. V prsnem plavanju ni bilo na startu niti Balkeja, niti Cerarja in tako so si prva mesta podelili Berlinčan Tönke (če smo prav slišali v času 2:48 min.), pa stari Sietas, Könniger in Golf. (V plavalnem maratonu je zmagal Lehman.

V zvezi z državnim plavalnim prvenstvom poročajo iz Berlina, da bodo danes ali jutri sestavili državno reprezentanco, ki bo nastopila koncem tedna na mednarodnem dvoboju proti madžarskemu predstavništvu. Zanimivejšje podrobnosti o nemškem plavalnem prvenstvu bomo objavili med tednom, ko bomo prejeli zanesljiva poročila.

V Saarbrückenu so tekmovali košararji za letošnje cestno prvenstvo. Na startu se je zglasilo 71 prvorazrednih dirkalcev. Precej časa so vozili v strnjeni skupini, zatem pa se je odtrgala jata petnajstih, med katerimi je bila huda borba za prva mesta. Zmagal je Hörmann v 3 urah 39:35 min.

Od lahkoatletskih izidov na nemških igriščih beležimo samo enega: v teku na 100 m je dosegel Melrovick prav zavidno znamko 10,5 sek.

Državni nogometni trener Herberger je imel v soboto in nedeljo generalni preizkušnji igralcev, ki pridejo v poštev za mednarodno tekmo proti Bolgarom. Herberger je organiziral dve javni tekmi, na katerih je preizkusil vseh 25 kandidatov za enajstorico, ki bo odpovala konec tedna v Sofijo.

V Modeni so priredili 35. cestno dirko med Modeno in Milanom. Na 181 km dolgi progi je zmagal Marabell Diego iz Pavije s časom 5 ur 6 minut. Povprečna hitrost njegove vožnje je znašala 33,48 km na uro.

Iz Japonske poročajo o dveh novih državnih rekordih v prostem slogu na 200 in 400 m. Postavila jih je 16letna učenka Fumiko Gatanio iz Tokia. Časi so naslednji: 200 m prosto 2:42,0 min., 400 m 5:40,0 min. Čeprav pomenita oba časa nove japonske rekorde, je vendar razvidno, da ženski plavalni šport na Japonskem precej zaostaja za uspehi moških, ki so med prvimi na svetu.

Nenavaden pogrebni sprevod

V egiptovski vasi Šrubi je orožniška patrulja zaustavila nenavaden pogrebni sprevod. Ko so pogrebci opazili orožnike, so se razbežali na vse strani, ostali so samo pogrebci, ki so nosili rakev. Orožniki so bili že vnaprej obveščeni, da so se verižniki iz Kaira pričeli posluževati tudi pogrebnih sprevodov za prenašanje raznih živil iz mesta na deželo. V primeru, ki ga omenja časopisje, so verižniki prenašali v krsti na deželo kruh, ki ga med podeželskim ljudstvom zelo primanjkuje. Egiptovske oblasti so začele ponovljene primere odnašanja živil iz mest na deželo malo bolj zadostuje, da le poveš. »Končno, predstavljaj si, da bi ti tudi tukaj lagala.« — »Laži se; toda tu ne pozabi, da si ženska, ki se boji smrti in mrtvih, Boga in hudiča...« — Dragi, otrok si. Milijonkrat bi lahko prisegla, pa bi mi še ne verjel. Kateri moški veruje ženski?« — »Nada! Ti nočeš priseči?« — »Tega nisem rekla.« — »Potem pa ponovi za menoj besede: »Prisegam!... Njegov obraz je bil strog, glas zapovedovalen.

Nada je pobledele. »Zakaj molčiš?« — Njene ustnice so se premaknile, toda ničesar ni izpregovorila. — »Nada, ako ne prisežeš, bom odšel... za vedno...« Pretrgani glasovi so se stresli na njenem jeziku. »Ne morem! To je kruto!... Ti me mučiš... Slabo mi je... Poidi od tod...« Priblížal se ji je. Akoravno ga ni videla, je čutila njegov pogled. Zgal jo je kakor oglie. — »Da bi odšla? Ti hočeš oditi!... In znova... vedno bom nosil v sebi zavest, da imaš neko skrivnost... Nikoli!... dovolj!... dovolj!... Moraš mi razodeti!...« — »Če si siguran, da skrivam nekaj pred teboj, potem že itak vse veš... Kar povej!...« — »Ako jaz vse povem, ne bo odpustčanja, ne bo usmiljenja...« — »Odpustčanje!... Usmiljenje!... je ponovila zaničevalno ter vstala pred njim. — »Ponosno je dvignila glavo ter mu pogledala naravnost v obraz. In pozabila je, da je na pokopališču, pozabila je vse. Ta trenutek se je čutila samo žensko, slabo, brez moči, osamljeno in ničesar drugega ni videla pred seboj razen nevljudne moške moči, pripravljeno jo krizati, jo z nogo potisniti v blato ter jo nato do groba mučiti s svojo oblastnostjo... ali s svojo takozvano velikodušnostjo. Vedela je, da je to boj na življenje in smrt.

»Skrivnost!... je zlobno pripomnila Nada. — »Nikakih skrivnosti nimam... Ti so le v tvoji bolni domišljiji. Za vsako reč si ljubosumen, vedno me sumničiš. Ali si mi že kdaj veriel samo eno minuto?... Vse sem ti odpustčala... toda mero je polna. Tu pred grobom moiega očeta me obsiojaš... Hočeš, da prisrežem... dobro! Prisegam na spomin onega, ki me sedaj morda posluša — in zmagoslavno je pokazala s prstom na zemljo, — da sem ti bila zvesta kakor pes... da... do danes... toda od danes naprej... vedi, se bi najrajši

preučevati ter so ugotovile, da živi v Egiptu v podeželju 12 milijonov ljudi, po mestih pa 4 milijone. Za mesečansko prebivalstvo je pa dosedaj moralo egiptovsko podeželsko prebivalstvo vsako leto oddajati dve tretjini vseh svojih pridelkov. Zato že leta primanjkuje kmetom koruze, ki igra važno vlogo v vsakdanji prehrani egiptovskih felahov — kmetov. Kmeti so morali plačevati za kruh, ki ga sami ne smejo peči doma, neprimerno višje cene, kakor pa prebivalstvo po egiptovskih mestih.

Dolgin - Debeluh - Ostrogled

Risbe ROM — Besedilo po K. J. ERBENU

22.

DVAKRAT, TRIKRAT SE PRESTOPI DOLGIN IN POSTAVI TOVARISA, S TREBUHOM KOT SOD NA TRI VEDRA, PRED GOSPODA IN GA PREDSTAVI: »TO PA JE DEBELUH!«

23.

»IN KAJ ZNAS DELATI?« GA VPRASA KRALJEVIC. »NAPENJATI SE!« RECE DEBELUH IN ZE SEZE PO SAPO. »BEZIMO, BEZIMO!« RECE DOLGIN IN POTEONE KRALJEVICA ZA SABO, KAJTI —

Na pokopališču

»Nada, ali se še spominjaš svoje obljube?« — »Spominjam se, toda ti me ne smeš strašiti s tem. Saj veš predobro: sama sem jo predlagala.« — »Vem. Toda želim, da jo tam izpolniš.« — »Dobro. Toda resnico naj ti povem, tvoje vztrajanje je nekoliko žaljivo zame.« — »To, kar bi me pomirilo, ne more biti žaljivo.« — »In ali se boš potem pomiril? Toda tudi tam bi ti lahko lagala!« — »Nemogoče. So minute, v katerih se naipogumnejša duša zgrozi... Katero obleko boš oblekla?« — »Da, kaj je?« — »Nič, samo vreme se mi zdi nekoliko dvomljivo.« — »Vreme je lepo... toda ti postajaš dvomljiva.« — »Jaz? Ti me še ne poznaš...« — »Tam te bom spoznal... Ne obleci te obleke, za pokopališče ni spodobna.« — »Na-sprotno, ima svoj pomen.« — »Preveč nedolžna je...« — »Kakršna sem sama.« — »Bova videla...«

Namesto odgovora mu pošlje polzaničljiv pogled. Kmalu sta bila pripravljena ter sta odhajala iz hiše. Najela sta kočijaža. Dospela sta do pokopališča ter vstopila. Prešla sta mimo aristokratske četrti mrtvega mesta. Povsod razkošje. Hvaležni dediči so ovekovečili mrtve z veličastnimi spomeniki in s težkimi mramornatimi ploščami — da ne bi več mogli vstati. Sveče, cvetlice, prižgane lučke, senčnata drevesa, pod njimi žezane klopice. Udobnost kakor v življenju. Dalje — skromne stezice, zanemarijeni grobovi brez križev, skoraj izginjajoči, pozabljeni.

Ustavila sta se poleg grobne ograje. V njej lesen križ, navadna klop. Velike črke, že napol izprane od dežja, govore o umrlem. Poleg križa raste mlado drevesce s suhimi vejami, kakor so se posušile solze onih, ki so ga vsadili. Vstopila sta.

Nada je pobožna stala poleg križa. Spominila se je na svoja otroška leta in vse se ji je zdelo kakor sanje, kakor prečitana knjiga. Ni se spominila več potez dragega ranikega, ne njegovega božanja. In zadržala se je tako nesrečno, zapuščeno, obdano od tuih ljudi! Celotno, ki jo ljubi in stoji poleg nje, ni njej blizu v teh minutah. Toda on ni vzdignil pogleda od

nje. Še nikoli se mu ni zdelo tako lepa in obleka je silajno pristojala njenemu značaju in okolici. Nekaj čistega, otroškega je bilo na njenem mirnem obrazu in v navzdol obrnjenem pogledu.

Pokleknila je. V očeh sta se prikazali dve svetli solzi in sta zdrseli k tlom.

Toda tudi na tistem pokopališču so se njegove misli nehote vračale v burno mesto — in njim nedolžen, trepeč obraz se mu zdel sedaj drugačen. In zadržalo se mu je, kakor da študira vlogo, kako bi odklonila grozno prisego. Odložil se je, da preštudira to dušo, brezskrbno, muhasto, nestalno v življenju. In hotel ji je potegniti krinko z obraza. Tam v mestu, kjer je zrak zastrupljen od večnih glum, kjer je vse potrjeno in se človek potvarja pred vsem svetom, celo v osamljenosti, v najbolj tihih spalnicah je laž in prevara. Toda tu, pred očmi smrti, pred Neznatnostjo, pred Večnostjo, ali se bo zamrla laž na jeziku? Nada je klečala nepremično ob grobu. »Draga!« je rekel komaj slišno. — »Kaj je, dragi?« — »Saj veš, je gluho zamrmral in čutil, da se mu trese glas. — »Kako si krut!« je odvrnila. Ali ne čutiš, da je tvoja želja žaljiva... brezbožna?...« — »Ne! Če hočeš, da bova srečna... Vse hočem vedeti... Kar že je, toda vse. Ne morem živeti s skrivnostmi... Njegovostna skrivnost zgrubi na svoji grozi, kadar preneha biti skrivnost. Ne bojim se resnice, bojim se le laži.«

Nehote je obrnila svoj obraz k njemu. Nekaj vznemirajočega je zabliskalo v njenih očeh. Nada se je stresla. »Kaj hočeš od mene?« — »Samo resnico, ničesar drugega.« — »Govoriš s takim glasom, kakor bi pričakoval od mene grozno priznanje!« — »Vseeno, zadostuje, če je resnica. Spomini se, Nada, še nihče nas ni prepričal, da ni čudežev na zemlji. Kdo ve! Mogoče, kadar boš izustila prvo črko laži, se prikaže duh tvojega očeta.« — »Dragi, ali resnično ne veruješ več vame?« — »Ne.« — »In če bi prisegla, ali bi mi veriel, bi se pomiril? In nikoli več me ne bi sumničil?« — »Da, vse... bom pozabil... odpustil...« — »Mi nimam kaj odpustiti...« — Trenutek sta oba obmolnila. »In če ne prisežeš?« — »Ti boš prisegla...« — In če ti izpovem kaj groznega? Ali boš mogel prenesti?« — »Vse bom prenesel,

Miklova Zala

SPISAL DR. J. SKET

KRAJE GODČE

277.

Almira zleze po strmini v prepad. Tu so stekali ranjeni Turki in klicali na pomagaje. Temu je bila skala odbila nogo, onemu roko, ta je imel prebito glavo, drugi zopet prsi udrti. Tu je nekdo ravnokar izdihnil, tam se drugi bori s smrtjo. Hudo so pokončale skale krute vernike.

278.

Med ranjenci pa je najbolj vzdihoval neki starec. Neprenehoma je klical po Almiri, naj se ga usmili in naj mu pride na pomoč. Deklica se je trepetaje bližala onemu mestu, odkoder je prihajalo stokanje. Ko je prišla tja, se je v obupu zgrudila na prsi — svojemu očetu.

279.

Kot da bi ji porinil oster meč v srce, jo je speklo v duši. Spoznala je, da je sama s kamenom prebila glavo lastnemu očetu. Tresoglav pa začne: »Glej, Almira, to je plačilo mojemu početju. Nazaj ne smem, ker sem kristjane izdal, a k Turkom si zopet ne upam, ker jim ne morem izpolniti obljub.«

Spremembe na vodilnih mestih v bolgarski upravni službi

Na vodilnih mestih bolgarske upravno-politične službe je bilo v zadnjem času izvršenih več važnih sprememb. Tako je na lastno prošnjo upokojen dosedanj glavni tajnik bolgarskega notranjega ministrstva Angelov. Za njegovega naslednika je prišel šef sofijske varnostne službe Golubov, katerega je pa v Sofiji nadomestil dosedanj vodja egejske province general v p. Gardžikov. V egejski provinci je zavzel vodilno mesto dosedanj voditelj bolgarske državne mladinske organizacije »Branik« dr. Klečkov. Izpraznjenega mesta v »Braniku« bolgarska vlada dosedaj še ni zasedla. Predvidoma bo na to mesto imenovan general Filipov, ki ima posebne zasluge za modernizacijo bolgarske oramade.

Romunija dobila nov vojaški zakonik

Romunski uradni list je te dni objavil nov vojaški zakon, ki nanovo ureja službo v romunski vojski. Po novem zakonu je predvsem odpravljena enoletna vojaška služba srednje- in visokošolcev. Odslej bodo morali vsi vojaški obvezniki služiti v romunski vojski dve leti, v letalstvu in mornarici pa še dlje. Novi zakon določa, da mora služiti v romunski vojski vsak, ki je za to sposoben. Če bo kdo pri naboru spoznan za nesposobnega za vojaško službo, bo moral odgovarjajočo dobo odslužiti v delovni organizaciji. V romunski vojski po novem zakonu ne morejo služiti ljudje in vsi tisti, ki so bili od sodišča obsojeni zaradi nečestnih prestopkov. Zato bodo pa morali daljšo dobo tudi vsi ti služiti v posebnih delavskih službah.

Huda bolezen

»Gospod zdravnik v zadnjem času sem prišel govoriti sam s seboj.«
»No no, to še ni tako nevarno.«
»Toda, medtem sem tudi ugotovil, da sem postal strašno dolgočasen.«

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavskih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Slava in beda slavnega umetnika

Strast

Barbara Stanwyck, Adolphe Menjou, William Holden itd.
KINO UNION - TEL. 22-21

Zanimiva in globoka ljubezenska drama, ki se odigrava na trapezih cirkusa in v arenah velikih gledališč in varietejev

»Smeš se bajaco!«

Fosco Giachetti in Laura Solari
KINO SLOGA - TEL. 27-30

Romantična glasbena komedija iz starih dunajskih časov

Ljubi Avguštin

PAUL HÖRBIGER - MARIA ANDERGAST
KINO MATICA - TEL. 22-41

Zahvala

Za vse ganljive dokaze sočutja, ki sem jih prejela ob nenadomestljivi izgubi svojega soproga g. zdravstvenega inšpektorja

dr. Pavla Avramoviča

kakor tudi za prekrasno cvetje se tem potom prisrčno zahvaljujem. Najlepšo zahvalo Ekscelenci Visokemu Komisarju Emilu Grazioliju, njegovemu zastopniku provincialnemu zdravniku dr. Cav. Aldu Duceju, gospodu načelniku Kosiju in celokupnemu uradništvu 6. oddelka pri Vis. Kom. za častno spremstvo na poslednji poti, enako tudi g. profesorju dr. Jurkoviču, predsedniku pravoslavne občine v Ljubljani, g. Protejereju B. M. Matkoviču za njegov v srce segajoč govor v cerkvi, g. dr. Gerlovicu, predsedniku zdravniške zbornice, za prelepe prijateljske besede ob grobu ter cerkvenemu zboru za krasno petje. Globoko ganjena se končno zahvaljujem gg. prijateljem dr. Er. Neubauerju in ducentu dr. J. Cholevi za poštreno zdravniško pomoč. — Bog jim vsem poplačaj!

Vida Avramovičeva

Giovanni Vergas

15

Tone Nevolja

Roman.

Tone je prispel s čepico pomaknjeno na uho in s srajco z zvezdicami, da se mati kar ni mogla nasititi otipavati jo. Šla je za njim sredi vseh sorodnikov in prijateljev, medtem ko so se vračali s postaje. V trenutku sta se hiša in dvorišče napolnila z ljudmi, kot takrat, ko je umrl Boštjanec, pred časom, da nihče ni več na to mislil. Na nekatere stvari mislijo vedno samo starci, kot da bi se večeraj zgodilo — in tako je Ljeca bila vedno tam pred hišo Nevolje, sedeča nasproti zidu, da bi čakala Menica in pri vsakem koraku, ki ga je začula, je obračala glavo sem in tja po uličici.

Tone je prispel na praznični dan in hodil je od vrat do vrat, da bi pozdravil sosedo in znanca, tako da so ga vsi gledali, koder je hodil mimo; prijatelji so ga spremljali in dekleta so stopala k oknom. Toda edina, ki je ni bilo videti, je bila Sara botre Tudde.

»Odslej je s svojim možem v Ognino,« mu je dejala Santuzza. »Poročila je Menica Trinca, ki je bil vdovec s šestimi otroci, toda bogat kot prešič. Omožila se je, ko se ni potekel mesec dni, odkar je Menica Trinca umrla prva žena in postelja je bila še topla, Bog nas varuj!«

»Nekdo, ki je vdovec, je kakor tisti, ki gre k vojakom,« je dejala Zuppidda. »Vojakova ljubezen traja kratko; ko zaropota boben, pa z bogom gospa. In po vrhu je še izgubil »Previdnost!«

Botra Venera, ki je bila na postaji, ko je odpotoval Tone, sin gospodarja Toneta, da bi videla, če ga bo prišla pozdravit Sara botre Tudde — ker ju je videla, kako sta se pogo-

varjala pri vinogradnem zidu — je hotela uživati ob pogledu na obraz, ki ga bo napravil Tone, ko bo izvedel tisto novico. Tudi zanj, kone, ko bo izvedel tisto novico. Toda tudi zanj je čas napravil svoje in običaj je, da pravimo »daleč od oči, daleč od srca«.

Tone pa je sedaj nosil čepico, pomaknjeno na uho. »Boter Menico hoče umreti z rogovi!« je dejala, da bi se potolažila in to je ugajalo Rožičevki, ki ga je nazvala »bučman«; sedaj je videla, da je bil pravi bučman in bi ga rada zamenjala s tistim malopridnežem Rokom Spatu, ki ni bil nič prida in ki ga je vzela, ker ni bilo drugih.

»Meni niso všeč tiste spogledljivke, ki ljubimkajo z dvema ali tremi hkrati,« je dejala Rožičevka, pritegujoč si na podbradek konce naglavne rute in hlinec se nedolžno jagnje. »Če bi enega ljubila, ga ne bi hotela zamenjati niti z Viktorjem Emanuelom ali Garibaldijem, vidite!«

»Vem, koga ljubite!« ji je rekel Tone, s pestjo na boku.

»Ne veste ne, boter Tone, povedali so vam čenče. Če boste kdaj prišli naokoli, vam bom vse povedala.«

»Zdaj, ko je Rožičevka vrgla oči na Toneta, sina gospodarja Toneta, bo to pravi blagoslov za sestrično Ano,« je dejala botra Venera.

Tone je odšel ves nadut, gugajoč se v bokih, z rajdo prijateljev in želel je, da bi vsak dan bila nedelja, da bi nosil na sprehod svojo srajco z zvezdicami. Tisto popoldne so se zabavali s tem, da so se borili s pestmi z botrom Pizzutom, ki se ni bal niti Boga, čeprav ni še nikdar bil vojak; nazadnje ga je pa le zakotalil Tone po tleh pred krčmo, s krvavim nosom. Toda Rok Spatu je bil močnejši in je spravil Toneta podse.

»Mamka božja!« so vzkliknili tisti, ki so

gledali. »Tisti Rok je močan kot mojster Turri Zuppiddo. Če bi hotel delati, bi si pač prisluzil kruha!«

»Jaz se znam spovedati s temle tu!« je dejal Pizzuto, kažoč britev, da bi se ne priznal za premaganega.

Skratka, Tone se je zabaval ves dan. Zvečer pa, medtem ko so klepetali pri mizi in ga je mati izpraševala o tem in onem in ko so ga otroci, napol speči, gledali z velikimi očmi in mu je Mena otipavala čepico in srajco z zvezdicami, da bi videla, kako sta narejeni, mu je ded dejal, da mu je našel delo na ribiški ladji botra Čebule, z lepo plačo.

»Vzel sem jih iz usmiljenja,« je dejal gospodar Fortunat tistemu, ki ga je hotel poslušati, sedeč pred brivnico. »Vzel sem jih, da bi ne rekel ne, ko me je gospodar Tone prišel vprašat, pod brestom, če potrebujem ljudi za ribiško ladjo. Ljudi jaz nikdar ne potrebujem, toda: ječa, bolezen in trda sila, druga pravega je odkrila. Z gospodarjem Tonetom pa, ki je tako star, izgubiš, kar mu daš!«

»Star je, toda zma obrt,« je odvrnil Gosja noga. »Denarja ne boste izgubili. Njegov nečak pa je dečko, da bi ga vam vsi hoteli ukrasti.«

»Ko bo mojster Boštjan spravil v red »Previdnost«, bomo opremili našo barko in ne bo nam več treba hoditi na dnino,« je rekel gospodar Tone.

Zjutraj, ko je šel buditi nečaka, je bilo še dve uri do zore in Tone bi rajši ostal še malo pod odejama. Tedaj, ko je zevajoč stopil na dvorišče, je ozvezdaje »Treh palice« bilo še visoko proti Ognini, z nogami kvišku, ozvezdaje »Puddara« se je bleščalo na drugi strani in vse nebo je mrgolelo zvezd ki so bile videti kot menišči, ko tekajo po črnem dnu ponve. »Ista reč je kot pri vojaki, kadar je trobilo budnico v medkrovju,« je godrnjal Tone. Ni

bilo tedaj vredno truda, da se je vrnil domov!

»Molči, ko ded tam urejuje priprave in je vstal eno uro pred nami,« mu je odvrnil Aleš. Toda Aleš je bil dečko, ki je bil čisto sličen svojemu očetu Boštjanecu, dobri duši. Ded je s svetilko hodil sem in tja po dvorišču. Zunaj je bilo slišati ljudi, ki so šli k morju in mimo-grede trkali od vrat do vrat, da bi poklicali tovariše. Ko pa so dospeli na obrežje, pred črno morje, ki so se v njem zrcalile zvezde in ki je polagoma smršalo na produ in je bilo tu in tam videti svetilke ostalih bark, je tudi Tone začutil, kako se mu širi srce.

»Ah!« je vzkliknil, stegujoč roke. »Lepo je, vrtni se na svoj dom. Ta obala tu me pozna. Že gospodar Tone je vedno pravil, da riba ne more obstati zunaj vode in kdor je rojen kot riba, ga čaka morje.«

Medtem ko so na ribiški ladji zvijali jadra, so ga zasmehovali, ker ga je Sara pustila na cedilu; in »Karmela« je veslala v krogu, čisto počasi, puščajoč za seboj mreže kot kačji rep. »Svinjsko meso in vojaki trajajo m'lo časa,« pravi pregovor. »Zato te je Sara pustila na cedilu.«

»Ženska je takrat zvesta enemu, ko se po-gan pokristjani,« je dodal stric Cola.

»Ljubic imam, kolikor jih hočem,« je odvrnil Tone. »V Napoliju so tekale za menoj kot peščki.«

»V Napoliju si imel obleko iz sukna, čepico z napisom in čevlje na nogah,« je dejal Baraba.

»Ali so dekleta lepa kot tu, v Napoliju?«

»Tukajšnja lepa dekleta niso vredna, da bi jim nosila čevlje, tistim iz Napolija. Imel sem eno s »vileno obleko, z rdečimi trakovi v daseh, z vezanim životcem in z zlatimi naramniki, kot jih je imel naš poveljnik. Bilo je takó zastavno dekle, ki je vodilo na sprehod gospodarjeve otroke in drugega ni delalo.«